

Det er efter stk. 2 op til myndigheden at træffe afgørelse, på baggrund af samtlige foreliggende oplysninger i sagen, om en forurener kun har bidraget med en ubetydelig andel af forureningen. Er det tilfældet, kan påbud ikke rettes til denne forurener.

Det foreslås, at miljømyndigheden efter stk. 3, hvis påbud ikke kan gennemtvinges efter stk. 1, skal kunne meddele påbud vedrørende den samlede forurening til den, der har forårsaget den største del af forureningen. Hvis miljømyndigheden har lagt til grund, at forurenere har ligelige andele i forureningen, kan påbud rettes til den forurener, der har rådighed over ejendommen, eller hvis ingen har det, til den der sidst havde rådigheden.

Det følger af bestemmelsen, at der forud for meddelelsen af et påbud efter stk. 3 af miljømyndigheden skal være taget stilling til de implicerede forurenere respektive andel af forureningen. Miljømyndighedens afgørelse af dette spørgsmål vil kunne indbringes for domstolene, og en forureners regresmuligheder overfor de øvrige forurenere vil i forbindelse hermed også kunne prøves. Bestemmelsen i stk. 3 regulerer ikke det indbyrdes forhold mellem forurenere. Dette må afklares efterfølgende efter almindelig erstatningsret.

Til § 44

De gældende regler i miljøbeskyttelsesloven indeholder ingen bestemmelser om adgangen til at meddele påbud til en forurener, der ikke har rådighed over den forurenede ejendom.

Med bestemmelsen i stk. 1 indføres der en hjemmel til at meddele påbud, uanset om påbudsadressaten har rådighed over ejendommen. Bestemmelsen tager sigte på eksempelvis tilfælde, hvor forurenere har solgt ejendommen eller opsagt et lejemål, eller hvor forureningen har bredt sig til naboarealer.

Med forslaget fraviges den forvaltningsretlige grundsætning om, at påbud vedrørende gennemførelse af foranstaltninger på en fast ejendom kun kan udstedes til ejeren eller brugeren af ejendommen, idet det skal være muligt for påbudsadressaten at efterkomme påbudet.

De hidtidige erfaringer har imidlertid vist, at miljømyndighederne har måttet opgive at forfølge flere jordforureningssager, allerede fordi forurenere ikke havde rådigheden over ejendommen. For eksempel afsagde Østre Landsret den 29. oktober 1996 en dom om ophævelse af et meddelt oprydningsspåbud, allerede fordi påbudsadressaten ikke var ejer af den forurenede ejendom. At den nuværende ejer havde meddelt samtykke til gennemførelsen af de påbudte foranstaltninger fandtes uden betydning. Lovforslagets § 44

skal derfor sammen med lovforslagets § 45 forhindre, at forurenere ved at opgive rådigheden over ejendommen slipper for at få pålagt handlepligter vedrørende forureningsforholdene på ejendommen.

Betingelserne for at meddele påbud følger de øvrige regler i kapitlet om, til hvem og på hvilket grundlag påbud kan meddeles.

Påbud, der udstedes i medfør af § 44, stk. 1, er dog betinget af, at der udstedes tålepåbud efter § 44, stk. 2, medmindre den, der ejer eller har anden råderet over den forurenede ejendom, giver samtykke til forurenere adgang til ejendommen. Formålet hermed er at sikre, at den, der modtager et påbud under henvisning til forslagets § 44, stk. 1, har den rådighed over påbudets genstand, der efter forvaltningsretten er en nødvendig forudsætning.

Det fremgår af forslaget til § 44, stk. 1, at myndigheden i påbudet skal fastsætte en pligt for påbudsadressaten til reetablering af den forurenede ejendom. For så vidt angår retsstridige skader henvises der i øvrigt til bestemmelsen i forslagets § 76.

Det følger af bestemmelsen i stk. 2, at myndighederne kan påbyde grundejeren eller anden rådighedsindehaver at tåle, at forurenere rydder op. Eksempelvis vil også en lejer kunne påbydes at tåle en sådan oprydning, selv om den vil kunne genere den virksomhed, der udøves af lejere, fx. en forretning.

Da lovforslagets beskyttelsesinteresser også omfatter situationer, hvor forureningen ikke udgør nogen trussel mod andre (almenvellet) end ejeren selv, er bestemmelsen ensbetydende med, at ejeren kan tvinges til at afgive rådighed af hensyn til egen sundhed.

Adgangen til at udstede påbud skal administreres i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper og grundsætninger, herunder proportionalitetsprincippet. I relation til udstedelse af tålepåbud efter forslagets § 44, stk. 2 skal det bemærkes, at myndigheden blandt andet skal være opmærksom på, at der er proportionalitet mellem på den ene side omfanget af de omkostninger, som en grundejer og/eller andre rettighedshavere kan risikere, at blive påført som følge af gennemførelsen af en oprydning på ejendommen, og på den anden side omfanget og arten af den forurening og den forureningsfare, der konkret tilsigtes fjernet. Det må antages, at omfanget af de eventuelle omkostninger for grundejeren og/eller rettighedshavere i nogle tilfælde afhænger af hvornår oprydningen gennemføres. Dette kan medføre, at påbudte oprydninger forudsættes gennemført på det tidspunkt, hvor de økonomiske omkostninger for grundejeren og/eller rettighedshavere må forventes at være mindst mulige.